

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

310

Vragen van het lid **Kuik** (CDA) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het artikel «Ouders mbo-leerlingen hebben weinig vertrouwen in coronarooster: «Vier uur naar school in de week is veel te weinig»»* (ingezonden 17 september 2020).

Antwoord van Minister **Van Engelshoven** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 5 oktober 2020).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het artikel «Ouders mbo-leerlingen hebben weinig vertrouwen in coronarooster: «Vier uur naar school in de week is veel te weinig»»? Deelt u de mening dat de zorgen van ouders begrijpelijk zijn als jongeren per week slecht vier contacturen op school krijgen?¹

Antwoord 1

Ja, ik ken het genoemde artikel. Ik begrijp de zorgen van deze ouders, maar helaas noopt de Corona-crisis ons tot maatregelen.

Vraag 2

Kunt u schetsen hoeveel uren studenten onderwijs volgen bij andere opleidingen en instellingen? Kunt u hierbij aangeven of het om fysieke of digitale contactmomenten gaat?

Antwoord 2

Nee, deze gegevens worden niet bijgehouden. Wel is duidelijk dat er vanwege de beperkingen die gelden, maar een deel van de studenten tegelijk aanwezig zijn op school. Daarom is blended onderwijs in vele gevallen noodzakelijk. Dit betekent dat er sprake zal zijn van een combinatie van fysiek onderwijs (op de school, op het leerbedrijf of op een andere locatie buiten de school), (digitaal) afstandsonderwijs, zelfstudie en (gezamenlijke) opdrachten. Scholen bepalen zelf welk deel van het onderwijsprogramma op afstand wordt gegeven. Waar het gaat om onderwijstijd heeft de school de ruimte om af te wijken van de wettelijk voorgeschreven verhouding in uren begeleide onderwijstijd en beroepspraktijkvorming. Daarbij blijft het uitgangspunt voor

¹ Het Algemeen Dagblad, d.d. 10 september 2020, Ouders mbo-leerlingen hebben weinig vertrouwen in coronarooster: «Vier uur naar school in de week is veel te weinig» (<https://www.ad.nl/amersfoort/ouders-mbo-leerlingen-hebben-weinig-vertrouwen-in-coronarooster-vier-uur-naar-school-in-de-week-is-veel-te-weinig~a4404d76/>)

het (voltijdse) onderwijs dat er voornamelijk sprake is van ten minste 1600 studiebelastinguren per studiejaar. De verdeling over begeleidende onderwijs-tijd, beroepspraktijkvorming en overige uren zoals zelfstudie is flexibel. Ik heb de MBO Raad gevraagd om goede voorbeelden van scholen of opleidingen waar het lukt om een hoog aantal uren fysiek onderwijs te verzorgen aan studenten, te verzamelen en te delen.

Vraag 3

Heeft u een beeld van het totale aantal uren onderwijs dat fysiek en digitaal op dit moment aangeboden wordt in vergelijking met voor de coronatijd?

Antwoord 3

Nee. Zie verder het antwoord op vraag 2.

Vraag 4

Begrijpt u dat veel jongeren structuur nodig hebben bij het leren, en dat de fysieke lessen hierbij van belang zijn? Kunt u aangeven hoeveel uur studenten volgens u minimaal fysiek les zouden moeten krijgen? Op welke manier kan volgens u een minimum aantal uren van fysieke aanwezigheid voor deze studenten worden gerealiseerd? Deelt u de mening dat het aantal uren praktijkonderwijs hierbij prioriteit moet zijn?

Antwoord 4

Ik ben met u eens dat veel jongeren structuur nodig hebben en dat fysieke lessen hierbij van belang zijn. De afstandsnorm, die in het mbo in acht moet worden genomen vanwege covid-19, stelt echter forse beperkingen aan het realiseren van fysiek onderwijs. Zoals in antwoord op vraag 2 aangegeven is het aan scholen om gegeven de diploma-eisen het onderwijs te programmeren met voldoende ruimte voor zowel theoretisch onderwijs als praktijkonderwijs. Wel roep ik scholen op om de capaciteit van de gebouwen maximaal te benutten en goede initiatieven en voorbeelden zoveel mogelijk met elkaar te delen. Gemeenten kunnen hier mogelijk ook een rol spelen door het beschikbaar stellen van ruimtes en gebouwen voor onderwijs. Verder vindt in oktober een evaluatie van de huidige vervoersafspraken plaats waarbij gekeken wordt of een verruiming van de OV-afspraken mogelijk is.

Vraag 5

Kan uit het servicedocument mbo worden opmaakt dat de regels van de brancheprotocollen gebruikt mogen worden voor praktijkonderwijs? Waarom is dit een keus en niet een verplichting zodat er meer praktijkonderwijs mogelijk is? Wat zijn voor mbo-instellingen afwegingen om niet de brancheprotocollen te gebruiken maar de 1,5 meter te handhaven?

Antwoord 5

Voor het praktijkonderwijs (binnen de school en in de beroepspraktijkvorming (bpv)) kan worden aangesloten bij de regels die gelden voor het werkveld en die zijn vastgelegd in de brancheprotocollen: <https://www.mijnconaprotocol.nl>. Het gebruik van de brancheprotocollen voor het praktijkonderwijs biedt over het algemeen meer ruimte voor fysiek onderwijs. Het is een keuze van de school om hier al dan niet gebruik van te maken, ook rekening houdend met andere belangen, zoals het waarborgen van gezondheid van docenten en studenten.

Vraag 6

In hoeverre betekent het gebruik van brancheprotocollen dat studenten onderling dichterbij dan 1,5 meter bij elkaar mogen komen bij praktijkonderwijs?

Antwoord 6

Dit hangt af van hetgeen in het brancheprotocol is vastgelegd. De brancheprotocollen geven invulling aan de richtlijnen van het RIVM en gaan over afstand houden, hygiënevoorschriften en over bescherming van personeel en klanten. Daar waar het beroep vereist dat nauw contact tussen personeel onderling, zoals bij de koks, of met een klant, zoals bij de kappers en de schoonheidsspecialisten onvermijdelijk is, kan de 1,5 meter afstand niet altijd gehandhaafd worden. In die gevallen geven de protocollen richtlijnen en

advies hoe hiermee om te gaan, waaronder advies over het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen. Voor studenten die praktijkonderwijs volgen op school of in de beroepspraktijk kan worden aangesloten bij deze richtlijnen voor het werkveld.

Vraag 7

Kunt u uiteenzetten hoe u de afweging maakt om de regels van 1,5 meter te handhaven versus het belang van onverminderd praktijkles?

Antwoord 7

Bij de bestrijding van de Coronapandemie is het houden van voldoende afstand essentieel om verspreiding van het virus tussen mensen te voorkomen. Het is daarom belangrijk dat de RIVM-richtlijnen, waaronder het houden van 1,5 meter afstand, worden nageleefd. Binnen de deze richtlijnen, zetten de mbo-scholen zich maximaal in om onderwijs aan te bieden dat studenten goed voorbereid op het kunnen behalen van het diploma. Daarbij geldt dat zoveel mogelijk wordt ingezet op fysieke contactmomenten en praktijklessen. Daarbij mogen voor het praktijkonderwijs de brancheprotocollen worden gevolgd wat kan betekenen dat de 1,5 meter afstandseis wordt losgelaten en persoonlijke beschermingsmiddelen worden ingezet.

Vraag 8

Kunt u onderbouwen waarom aan de ene kant mbo-instellingen wel 1,5 meter moeten handhaven, en aan de andere kant instellingen voor het voortgezet onderwijs dit voor 16-, 17- en 18-jarige niet hoeven te doen?

Antwoord 8

Voor studenten jonger dan 18 jaar in het mbo geldt geen uitzondering op de 1,5 meter maatregel zoals voor leerlingen in het voortgezet onderwijs. Het voorkomen van het besmettingsrisico en het bewaken van de gezondheid van oudere studenten, het onderwijzend personeel en de mensen in hun directe omgeving, waaronder de kwetsbaren in de samenleving, heeft prioriteit. In de klassen en gezamenlijke ruimtes van mbo-instellingen is een mix van studenten jonger dan 18 jaar en van 18 jaar en ouder aanwezig. Zo'n 30% van de studenten in het mbo is onder de 18. Ook de instroom in het mbo laat een gemengd beeld zien van studenten jonger dan 18 jaar en ouder. Van de instroom is 61% jonger dan 18, en 39% ouder dan 18 jaar.

Vraag 9

Kunt u aangeven hoeveel studenten dit jaar voor de havo hebben gekozen in plaats van een mbo-opleiding en wat de redenen hiervoor zijn?

Antwoord 9

Nee, over deze gegevens beschik ik niet. Over de bredere effecten van Corona op het onderwijs ontwikkel ik samen met partijen uit het onderwijsveld een Coronamonitor. Hierdoor komt onder meer zicht op de ontwikkelingen in de instroom in het mbo. Uw Kamer zal ik dit najaar hierover informeren.

Vraag 10

Heeft het online lesgeven gevolgen voor de kwaliteit van het onderwijs? Hoe houdt u dit in de gaten?

Antwoord 10

Docenten en teams in het mbo hebben de afgelopen periode onder grote druk moeten omschakelen van fysiek naar digitaal onderwijs of een combinatie van de beide. Dit heeft veel gevraagd van iedereen en ik heb veel waardering voor hoe hier invulling aan is gegeven. Wat de gevolgen hiervan zijn voor de kwaliteit van het onderwijs is op dit moment nog niet duidelijk. De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de kwaliteit hiervan, ook waar het gaat om digitaal onderwijs. Daarnaast voeren we hierover ook gesprekken met bijvoorbeeld docenten en studenten.

Vraag 11

Heeft uw oproep tijdens de opening van het mbo-jaar om met creatieve oplossingen te komen om stage- en leerwerkplekken te kunnen blijven aanbieden geleid tot nieuwe oplossingen en/of meer stageplekken?

Antwoord 11

Ik verwijs voor het antwoord op deze vraag naar mijn brief over Stages en leerbanen die ik uw Kamer voor het AO van 7 oktober a.s. heb gestuurd.

Vraag 12

Wilt u deze vragen beantwoorden voor het algemeen overleg corona en mbo en ho van 7 oktober a.s.?

Antwoord 12

Ja.